కథాసంక్షిప్తం

నివేశనం

పేకుమళ్ళ కామేశ్వరరావు

నాగేశ్వరరావుకి రమణమ్మకి పడిపోనోసారి మళ్ళీ ఆ విషయమై సంభాషణ ప్రారంభిమయింది

"ఇవాళే ఆర్డరు కాగితం వచ్చింది, ప్రిపరేటరీటు రిపోర్టు మెంటు సెలవు ధరఖాస్తు కాంక్షలు అయినట్టు మళ్ళీ మూట వరకి ఒక రోజు పనిలో చేరినా 1942 ఆగస్టు 1వ తేదీనే పింఛనీ ప్రారంభం" అన్నాడు నాగేశ్వరరావు వాలు కుర్చీమీద పడుకొని అతను ఆఫీసునుంచి అలసిపోయి వచ్చి ఇంకా బోటేజా తీయకుండగు తలపాగా మట్టుకు తీసి నేలమీద పెట్టాడు, ఇక మనకి దీనితో పనే మిటన్నట్లు

రమణమ్మకి కొంగ అనిపించలేదు నుండె నీబ్బరంగల మనిషి ఇంతకీ సంపాదించే ఆయ పేథైర్యంగా ఉండగా ఆమెకి హెచ్చు ఆధైర్యానికి – కారణంలేదు ఆమె "అనుకొన్నంత పని అయింది" అంది కష్టంగా, చేతులు ముడుచుకొని కూర్చుని

రమణమ్మ నాగేశ్వరరావు రెండో భార్య కాని ఆమె అందరి ఇల్లాళ్లలాంటిదీ కాదు బహుబిడియ విధేయురాలున్నమనిషి. నాగేశ్వరరావంటే ఆమెకి ప్రాణమే! మగవాడి సంగతి అట్టే చెప్పలేము

అతని అవుకు అతనివి బోధిస్తూ ఉంటుంది అందుకు ఎంతమాత్రమూ ఆధారం లేకపోయినా బుద్ధిః కర్మానుసారిణీ మనమేం చేస్తాం.

ఉద్యోగస్తుడు ధీర్ఘోపన్యాసపు మొదలు పెట్టాడు "దానవాయి పేటలోనే పిఠాపురం కంగారి తోటకి దిగువని ఖాళీస్థలం అమ్మకానికి సిద్ధంగా ఉంది. కాని గజం తక్కువ ఖరీదులోలేదు. ఇంక ఇటువైపు అంటే పడమటిని అమ్మటానికి సిద్ధంగానే కొన్ని స్థలాలు ఉన్నాయి కాని వాటిని మనము ముట్టలేము, అంటలేము, అంతే అందుబడిలో లేవు అన్న మాట" అన్నాడు. తన ఉపన్యాసానికి కారణం భార్యచెప్పే జవాబుయొక్క లౌకిక్యం తగ్గకుండని అయినా ఆవిడ మొదట ఆనందలచు కొన్నమాటే ఆఖరున కూడా అంటుంది జవాబు చెప్పడానికి సందు ఇచ్చిన వెంటనే ఆవిడ "అసలక పత్రలలో మనకి ఇల్లెందు కండీ!" అంది

నాగేశ్వరరావు తన వాక్చాతుర్యం వ్యర్థమయిపోగా, ఆధోరణి విడిచిపెట్టి, వ్యవహారంలోకి దిగి "ఎక్కడో ఒకచోట ఇల్లంటూ ఉండాలంటావా, అక్కడ రేపంటావా?" అని మర్మం విడిచి ప్రశ్నించాడు

"ఇల్లు తప్పదు లెండి" అంది ఆమె పొదుపు ధోరణిగా

"అయినప్పుడు అక్కడే కట్టుకుందాం అయినా నీ ఉద్దేశ మేమిటో చెప్పవూ"

ఇప్పటికి చాలా పొద్దయింది, ఇంటిని గురించి తర్జన భర్జనలు. ఆలోచన ఏదో ఒక రూపం పొందవలసిన సమయం వచ్చింది కాబట్టి ఇద్దరూ వెనకటి లాగ ఉట్టినే కాలక్షేపానికి సంభాషించినట్లు సంభాషించదలచు కోలేదు

"ఏదో భూమి పుట్టా—"

ఇంకా ఆమె మాట ఆమె నోటిలో ఉండగానే నాగేశ్వరరావు "అదుగో! అదే నేను వద్దనేది! మళ్ళీ అలాగంటే నే నాకు తెలుసుంటే వేసుకొస్తుంది" అని మరుగు లేకుండా భావం వెలిబుచ్చుతూ "నేను బతికుండగా అలాంటి లోటు కలగదనుకో! ఇంతకీ! ఇల్లు కట్టుకు అనికాదా, సొమ్ముకాదా? మనం ఉండగానే అద్దెకిచ్చుకో కూడదా! ఏమంటావు?" అని అనుజాలమైన జవాబు కోసం ఎదురు చూశాడు. కాని రమణమ్మ ఊరుకుంది

జవాబు చెప్పక పోవడమే మంచి పనిగా భావించి, ఆయన "పింఛనీకి తయారవడానికి ఇచ్చిన ఈ నెలవులలోనే ఈ పనికొంత జరిపించితే మంచిది" అన్నారు

"మగవాడి మాటకి బొత్తిగా వ్యతిరేకంగా చేస్తేమనషి కాకపోవడం బట్టిన్నీ, ఇంతకీ వెనక చేసిన వాగ్వాదాలు పని చెయ్యక పోవడం చేతా, రమణమ్మ ముక్తసరిగా "ఆలాగే" అంది

నాగేశ్వరరావు ఆమాత్రం ఎరగకపోలేదు ఆఖరికి తన మాటే నెగ్గుతుందనీ, ఆమె అభిప్రాయం చిటచిటరికి తన అభిప్రాయమేనని ఆయనకి తెలుసు అయినా వ్యవహారకాండ తప్పదు

ప్రస్తుతం ఆయన చేతిలో డబ్బు కూర్చుందా ఏమేనా! ఉద్యోగ కాలంలో ఆయన సంపాదన జీతం మాత్రమే! అవకాశాలున్నా అడ్డమైన గడ్డితిని రకం కాదు కడిగి పిసి ఇచ్చే కళ్లతో సంసారమే చేస్తాడా, పరోపకారి తగినట్లుగా జీవనమే జరపుతాడా, వచ్చేపోయే చుట్టాలకి స్నేహితులకి తగిన మర్యాదలే చూస్తాడా! అందుచేత ఆయన చేసిన నిలువలు తక్కువే! పెళ్లాం ఒంటిమీద ఉన్న పెద్దవగ చంద్రహారాలు ఎన్నిమాట్లు ఎంచిచూసి మనకిమిటిలే అనుకొన్నా అడొక్కసారే! చిల్లరకులర కేమిటిలెండి! కి కాలాను నెలలలో ఏవైపైనా నిండుడంవల్ల తేతం పగం తగ్గిపోయినా, ప్రావిడెంటుఫండు మూడు వేలు, పోస్టల్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు అయిదు వేలు చేతికందుతాయి ప్రస్తుతం నివసిస్తున్న స్థలం కొనడానికి మాత్రం డబ్బులేదు ఇప్పుడు కనక కొని పని ప్రారంభించకపోతే మళ్లా వర్షాకాలం గడచి తిరిగి వేసవికాలం వచ్చేదాకా చేతులు ముడుచుకొని కూర్చోవలసిందే! కనక ఆయన భార్యవడిగి చందాలు తీసుకొని అప్పటి హెచ్చుధరలలో అమ్మి వేసి, సొమ్ము చేతిలోపట్టుకొని స్థలంవిషయమై చేరమాడాడు ముప్పావలా ఖరీగుమీద వెయ్యి గజాలు తీసుకొన్నాడు పని మొదలు పెటడానికి మళ్లా డబ్బు అవసరంరాగా భార్యామణి చిల్లర వస్తువులు ఇంటిలోఉన్న వెండి సామగ్రి అమ్మి వేసి, సంచీరూపాయలు చేసి ఇంటికి కంకుస్థాపన చేయించాడు

పుస్తాదులు తీయించి గోడలకి చెదపట్టకుండా ఉండే ఏర్పాటుగా రాయి సున్నంతోటి పునాది ప్రారంభించాడు ఇలు తొలుగా ఉండాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు కాబట్టి ఒకవెయ్యి బల్లి ఇనకతోలించి ఇంటిచుట్టం ఎత్తు చేయించాడు. కంకుస్థాపన చేసేనాటికి పాసు విడ్డింపు సాటైటీవారికి రెండువేల అప్పుతోసు కొంతపని జరుగుతూఉంటుందని దరఖాస్తు పారవేశాడు అది మంజూరయి చేతిలో పడగా, వడ్రంగం కోసం పాకవేయించి వెయ్యి రూపాయలు పెట్టి తేపు కలపకొని పని మొదలు పెట్టించాడు

రమణమ్మ బొత్తిగా వెనకటి అభిప్రాయాలు విడిచి పెట్టలేకపోయింది నాగేశ్వరరావు ఇంటి దహరా భారీఎతువ పోతున్నట్లుగా అనిపికి అనుమానంతగిలి, ఇద్దరు పిల్లలు మనం మనకింత పాపేలి ఎందుకండి!" అని యాంత్రికంగా అని వేసింది. కాని ఆయన దీని వినవట్టు ఊగకొన్నాడు ఆమె చెవిని ఇల్లు కట్టుకొని పోరటంతో గండకాదు ఆడబడి అంతకంటే ఏమీ చెయ్యలేకపోయింది

నాగేశ్వరరావు పడుతూన్న శ్రమ అతనికి మట్టుకు ఏమీ అనుపించలేదు కాని రమణమ్మ మాత్రం వేగిపోతూంది పచ్చని అతని శరీరం వేసవి గాలుపులకి వలపడిపోయింది మనిషి డబ్బు అవకమానిదు కాని నాగేశ్వరరావు, ప్రారంభంలో అవసరేఅన్నాడు "పర్వాలేదండబ్బు! కానిశేముంది అదేవస్తుంది! తలుచుకుంటే!"అని

మొదటిలో ఇంటి లోపలిగోడలకి చెందడి పెటవచ్చను కొన్నారు, కాని ఈచెదల ప్రదేశానికి మట్టిపనికిరాదనీ, ఇంతిఖర్చుతగా లేనిది ఇకదీనికా లోధిత్వమనీ, గోడలన్నీ పటిసున్నంతో కట్టించి మొదలు పెట్టారు ఇంతకీ తమఆవరణలో నేగా మన్ను పుగానూగుతున్నది.

ఇలుకొంతిట్టుకు లేచింది పెద్ద కిటికీలు, గుమ్మాలు, వెంటిలేటర్ల వరకు వచ్చింది. అప్పటలో తాను అందుకొన్న ప్రావిడెంటు ఫండు సొమ్ము అయిపోయింది మరికాలాసుకోవాలంటే చేతిలోపడే ఖీమా మొత్తం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు దైవాధీన గ్రహంగల్ల అదిమాడ చేతిలోపడగా భగవంతుడే వెనక ఉండి పనిచేస్తున్నాడు. కాకపోతే ఇంత బ్రహ్మాండమైనపని తలపెటేసవంటనే ఒక దానికి కటి అందుకొంటూ పూర్తిఅవడం మనం చేస్తున్నదా, మున్ముందటికీఅది ముహూర్తబలి మే! కంకుస్థాపన అంటేఅట!" అని నాగేశ్వరరావు చెయ్యిగుచ్చిగుచ్చి చెప్పనంతోషించాడు భార్యామణి నిజమేనని మురిసిపోయింది

ఖీమా మొత్తం చేతిలో పడ్డాక రమణమ్మకి ఎందుకు పుట్టిందో కాని ఒక తెలివిపుట్టింది వెనకటి ధోరణి తమామా పోక కాపోలు! హఠాత్తు బిల్డింగు సొసైటీలో తెచ్చిన అప్పు మొట్టమొదట తీర్చి తేగాని వల్ల కాదని మొండిపట్టు పట్టుకు కూర్చుంది ఇంతివరకు అన్ని ఆలోచనలోను తనతో బిక్యమైపోతూ వచ్చి నందువల్ల ఆమె కోరిక తిరస్కరించలేకపోయాడు పింఛనీదారుడు తత్కారణంగా ఆ అప్పు తీర్చి వేశారు,

వీధి పనిడికి ఒక మూడుగజాల దూరంలో ప్రహరీగోడ లేస్తాంది. ఆగోడ కాస్త పొడుగా కనబడాలతోటి కడదామని మొదట ఆయన అనుకొన్నాడు. కాని మూగసు ఉండదనీ- ఆమోస్తరుగా ఉన్న వేల కొద్ది ఇళ్ళన్నీ ఏమిపాడై పోయేయనో! పాడాగోడ కట్టించాడు, ప్రహరీ గోడని మళ్ళామళ్ళా ఎదుమరమ్మత్తు చేయిస్తాడని అంతా గమ్మచేయించేశాడు. అదేతిని వేసింది వెయ్యిరూపాయలు

"ఇంటికి అవసరమైన బీరువాలు, కర్చీలు వగైరా ఇప్పుడే చేయించుకుంటే మంచిది" అంది భార్య

కిబ్బాజ! మహా బాగా జ్ఞాపకం చేశావు! పనిలో పని కలిసి వస్తుంది" అని రెండో మాటలు అని ఆయన ఫలనిగుడు చేసేశాడు పని జరభాలి అని మూడోమాట సెలవిచ్చి, పురరూయించాడు

ఇల్లాలికి పందిరిమాను పట్టి మంచంమాట జ్ఞాపకం వచ్చింది అటు అద్దాలు, ఇటు అద్దాలు ఇప్పుడు కాకపోతే మరెప్పుడు సుఖపడడ మన్నట్టుగా ఒక బోరకం మంచం చేయించింది. అందం ఓడిపోతూంది

ఇంతటిలో ఒక విషయం స్ఫురణకి వచ్చింది "అద్దాలాళ్లు లేండి ఇదంతా వ్యర్థప్రయత్నం" అనిపించింది నాగేశ్వరరావు "అమాట మొదటే మంచి అనుకొంటూనే ఉన్నాను" అంది రమణమ్మ తమ సౌఖ్యం కోసమే కనిన అంటి చేహాలా ఈ కొత్త ఆలోచనతో మారిపోయింది పెరటిలో కొంత ఖాళీ ఉంచదలచు కొన్నారు మొదట కాని ఇప్పుడు అలాంటిది అక్కరలేదనుకొన్నారు పెరటి వైపు చిన్న చిన్నకొట్లు తయారయాయి. కాలు పెట్టడానికేనా సందు లేదు

ఇంటిపని పూర్తి అయింది ఎవరి బాకీలు వాళ్ళని తీర్చి వేయగా ఇక చేతిలో ఏరెండు మూడు వందలో మిగిలేయి ఇలా పూర్తి అయింది, డబ్బూ పూర్తి అయింది! గృహప్రవేశ మహోత్సవం అద్భుతంగా జరపాలనుకొన్నారు కార్యాధర్త పెద్దకూపోగయి శుభముహూర్తం నిర్ణయ మయింది మేళతాళాలతోను, విద్యుద్దీపాలతోను అరాతి కోలాహలంగా ఉంది విందులో లాడూలూ బంతులలాగు దొర్లాయంటే నమ్మండి దానితో చేతులు కడుక్కొడ మయింది

వెలాఖరుగ పింఛనీదారుళ్ళు వస్తేనే మళ్లీ కాగిదమ్మీద కళ్ళుమూడడం నాగేశ్వరరావు నిజంగా అద్భుత అద్భుత వంతుడు. లేకపోతే అంతి తొందరలోనే ఆయన పింఛనీ కాగితం మంజూరై వచ్చేదికాదు ఆయన హాయాములో ఆకుల చేతితోనే పంపించిన అటు వంటి కాగితాలు సెలవు తరబడి అటూ ఇటూ ప్రయాణం చేస్తూ 'అలోలక్షణా' అనిపించి కాని మలించేదికాదు అటువంటిది అనగ ఒకటో తారీఖునకే సగం జీతం అంటే డెబ్బైయొదు అందుకొన్నాడు. అదే ఇంకా బోణీ

ఇలు కట్టేటప్పుడు నాగేశ్వరరావు ధాల ఆలసి పోయాడు మళ్ళా రు ఏం చేలతాడని భార్య కు అనిపించలేదు ఆయన సంరక్షణే తన విధిగా ఆవిడ పెట్టుకొంటే అయినా కొలుకోవడంలేదు. ఒంటిలో ఏదేనా లోపం ఉందేమో! ఇంటికి అలాయిదాగా పదివేలు అయేయన్న సంగతి జ్ఞప్తికి రాగానే గుండెగుండెలో మంటూన్న మాటనిజమే. ఆవిడమట్టుకు నిమ్మకి నీరెత్తి నట్లుగానే ఉంది

ఆరోజు ఒకటవతేదీ, పుష్యమాసం పిడ్డో ఏడో ఇంచీ నాగేశ్వరరావు మధ్యాహ్నం తాలంకాకచ్చేరీకివెళ్లి పెనిషనర్స్ జాబితాలు చేసి పింఛనీ తెచ్చుకొన్నాడు పర్లాటప్పుడే మనిషి కాస్తబద్ధకంగా ఉన్నాడు పాయింత్రంఇంటికి తిరిగివచ్చాక, "కాస్తతలనొప్పిగాఉందని భార్యతో యధాలాపనగా అన్నాడు "అదేపోతుందిలెండి" అందిఆమె రాత్రి తొమ్మిదింటికి మామూలుగానే భోజనంచేసి కూర్చున్నాడు. రమణమ్మ పడుమటింటిలో అన్నీ సవరించుకొంటూంది పాలకుర్చీమీద ఉండగానే ఆయనకితల గిర్రున తిరిగినట్లు నివించింది భార్యని కేకవేశాడు ఆమె "వస్తున్నా"అంది మళ్లాకేకవేశాడు. ఆమె వచ్చి"ఏమి" అనిఅడిగింది "ఒంట్లో గాబరాగా ఉందిఏమిటో" అన్నాడు. "సాయంత్రం ఎండపడి రావడంచేతనేమో, అదేపోతుంది లెండి" అందిఆవిడ "కాదు, వైద్యుణ్ణి పిలుచుకురావాలి" అన్నాడు. రమణమ్మకి కొంచెంకంగారు అనిపించింది. "సుబ్బేవెళ్లిపిలుచుకురా" అన్నాడు.భర్త ఆమెకాళ్లు గజగజలాడాయి మళ్లీ ఏదో చెప్పబోతుండగానే ఆయనకళ్లు గిర్రునతిరిగి పోయేయి "అబ్బబ్బ" అంటూ రమణమ్మ ఆయనని కుర్చీమీంచి కిందికి దింపబోయింది అప్పటికే కట్టెచేతికి తగిలింది ఆమెచేతులలో శక్తిఉడిగిపోయింది లబోదిబో మంటూంటే ఇరుగుపొరుగు వారు వచ్చారు ఎవరువచ్చినా చేసేదేమీలేదు. రమణమ్మ తలబద్దలకొటుకొని ఏడ్చింది "కట్టు మన్నుఇంటో కాపురముంటే యోగంలేక పోయిందామాకు "అనిఆమె దుఃఖానికిపల్లవి ఇద్దరు చిన్నకొడుకులు ఏడుస్తున్నారు ఇంటిలోమగదక్కలేదు రమణమ్మ తనతమ్ముడికి తంతి ఇప్పించింది

నాగేశ్వరరావు తెచ్చిన పింఛనీభాపకు ఏదోకొంతఉంది దానికి మినహాగత్యలేదు ఇకకట్టుకొనే వారెవరని అనిపిస్తుంటేరెలు అమ్మించి ఒకరెండువందలు చేతిలోపట్టుకొని అపరకర్మశాస్త్రోక్తంగాఅయిందనిపించింది

ఆయన పోయిన సత్రం మంది కాకపోడంచేత ఇల్లు ఆరు నెలలు పాడు పెట్టవలసి వచ్చింది. ఇంటికి సమీపంలోనే ఒక చిన్న బాటా అద్దెకు చూసుకొని అందులో రమణమ్మ పిల్లలతోను, ముఖ్యమైన సామానుతోను చేరింది

కంకుస్థాపనకి ముహూర్తం ఏర్పాటు చేసిన సూరిశాస్త్రి ఇంటి యజమాని జాతకం సరిగా చూడక ఏదో నిర్ణయం చేశాడు అని పెదవి విరిచారు కొందర, అదికాదు గృహప్రవేశంనాడు ఎవరో తుమ్మేరు అని తలలాడించా కొందర, అదీకాగు ఇంటిలోకి ఇళ్ళగానే అరిటిమొక్క పేరు అది అచ్చిరాలేదని కనుబొమ్మ లెగర చేశారు కొందరు ఏమైనా నాగేశ్వరరావు చేసిన పని మాట నిజం

రమణమ్మ తమ్ముడు సోమశేఖరం ఇంటిలో సంగతంతా చూశాడు. ఏ పెట్టెలోనూ ఎరవని ఏగానిలేదు రమణమ్మతో ఆలోచించాడు. అవిడ పుట్టెడు దుఃఖంతో ఉంది, ఏమి చెప్పగలదు తర్వాత చూసుకొందాంలే అని అతను ఇంటిదగ్గర నుంచి కొంత సొమ్ము తెప్పించి ఖర్చు పెడుతున్నాడు. పోస్టు శేఖరం సొమ్ముతోనే ఆరు నెలల కాలం గడిచింది మళ్లీ కొంప బాగుచేయించుకొని రమణమ్మ కుటుంబం ప్రవేశించారు. ఇల్లుచూసుకు ఇవవలసినదేగాని, నోటిలోకి జాలుకారేలా బళ్ళడంలేదు రమణమ్మకి ఏమీ తోచలేదు అవిడ పూర్వంలో నే ధీరతతో చెప్పింది అయిన విసకపోగా అవిడ ఒప్పుకొని పూరుకొంది కడకరకి ఇంతమట్టకుంచ్చింది. ఇంతదూరంలో దానవాయిపేటకి అద్దెకివచ్చే జాట్లు కనపడరు ఇల్లంతా అద్దెకి పుచ్చుకొందామంటే ఒక్కడిల్ల కాకుండా హుళేలాగుంది పోనీ, చిన్నచిన్న కుటుంబాలు ఎవరేనా వస్తారేమో అంటే వచ్చేవాడు కనపడడు పాపం! రమణమ్మ, కుటుంబంఆరు నెలలపాటు అదేవిధంగా ఉన్నారు చివరికి ఆమెకి విరక్తి పుట్టిపోయింది కొంప వదిలి చెప్పితే డోపవచ్చేది ఇల్లు ఏల్లాగయినా వదలకొట్టుకుపోతే పైటపడాలనుకొంది.

కొత్త ఇల్లు అమ్మజాపారు కొనడానికి సిద్ధపడేవాళ్లు ఉన్నా సగం ఖరీదేనా ఇచ్చేవాడు కనపడలేదు కొనలోనే కొరివి అన్నట్టు అదిని అన్ని పాడెత గాఉంది.

ఒక కోమటాయన తెగించి అయిదు వేలు అయిదు వందలకి కొన్నాడు అతని అదృష్టమేమో కొన్నవెంటనే ఆ పట్టణానికి బదిలీ అయిన ఒక గవర్నమెంటు ఆఫీసువారు దానికంతా అద్దెకి తీసుకొన్నారు. చెయ్యికూలి ఎవరేమనుకొంటే ఏముంది!

రమణమ్మ మరింత ఆ ఇంటి మీద ఎత్తలేదు. అయిదు వేలు పెట్టి భూములకొని అయిదువందలు చేతితో పట్టుకొని భూములకొన్న ఊరేచేరకొని, రెండుమూడు వందలలో ఎదో కొంప వేసుకొని, పిల్లలతో అక్కడే కాపరం ఉండిపోయింది ఎవరేనా "పట్టణవాసం మనిషివికదా, పల్లెటూరిలో ఏలాగు ఇమిడిపోయె వమ్మా" అని ప్రశ్నిస్తే "బస్తీ సౌఖ్యంతో కడుపు పుబ్బరించిపోయింది! పిల్లలు పెద్ద వాళ్లయినప్పటి మాటకదా, చూశాంలే!" అంటుంది

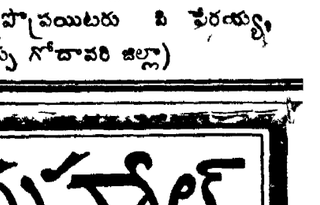

- 4 విళ్ళల గొట్టం 0-4 0
32 విళ్ళల గొట్టం 1 8 0 | అద్భుత పేరు
తెలియుందు డిస్పెన్సరీ [illegible]
పిఠాపురం

కాశ్మీర్
అన్నిదగ్గులకు ఉమోమైనది
గోంజా & కో, రాజమండ్రి

వ్యాసము—2

నేటి రైలు ప్రయాణాలు

తరగతులు

ఫస్టుక్లాసు తప్ప, రెండు, యింటరు, మూడవ తరగతులు తరతమ భేదం ఏదాడో పోయింది మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులు పై రెండు తరగతుల్లో కూటంగా ఎక్కుతున్నారు ఈ కారణంవల్ల ఎక్కువ డబ్బు పెట్టి పై తరగతుల టికెట్లు కొన్నవాళ్ళకు గూడా సౌఖ్యం లేకుండా పోతున్నది దీనికి తోడు పెరుగు పాలు తూరగాయల వగైరా అనుదినవస్తు వ్యాపారంచేసే వాళ్ళకు వెకండు క్లాసు ఎజక్ టిక్కట్లు ఉంటాయి కనుక వాళ్ళు వళ్ళ వ్యాపార సరకుతో పాటు వెకండు క్లాసులో కూచుంటారు కనుక, పై తరగతి పెట్టెల్లోకూడా జనపోత్తిడి యెక్కువైంది, ఏతరగతి టిక్కట్లు కొన్నామో ఆతరగతిలోనే తాము తప్పక ఎక్కవలెననీ, అంతకు హెచ్చైన తరగతిలో ఎక్కడంతప్పనీ, ఇప్పుడూ ఎప్పుడూ అనుకొన్నట్టు కన్పించదు పూర్వంవలె టిక్కట్లు పరిశీలించేవాళ్ళు గూడా అంతగా కనపించరు జనానికి వీళ్ళ భయం కూడా పోయింది.

టిక్కట్టు లేనివాళ్ళు

క్రిందితరగతి టిక్కట్టుకొని పైతరగతిలో ఎక్కడమే కాకుండా అసలు టిక్కట్టులేని వాళ్ళు గూడా చాలామంది ప్రయాణంచేస్తూ ఉండటం రైలు ప్రయాణీకుల కష్టాలు యినుమడించడానికి, రైల్వే పరిపాలన దుస్థితికి కారణంగని చెప్పవచ్చును ఒక వాడు రేపలె నుండి వస్తూ వుండగా కొంతమంది లంబాడీ స్త్రీలువచ్చి మా పెట్టెలో ఎక్కారు-వాళ్లకు దిండ్లు డానికి ఒక ఉద్యోగి వస్తే వాళ్లు మా కాళ్ళక్రింగుగా బలవక్రింద పడుకున్నారు రైలు పాగిన తరువాత వచ్చి మాచుట్టూ కూర్చున్నారు- మీరెవరకి తీవుగా రెంగుకు వచ్చారంటే షేము ఉప్పు అమ్ముకొనేవాళ్ళ మని రోజూ యిట్లాగే వసామనీ అన్నారు మీకు టిక్కట్లు లేవా అంటే మేము టిక్కట్టు కొని ఏమి బరాయింద గలమున్నారు రైలు తెనాలి వచ్చి నిగ్గులు నిమిత్తము ఆగింది వాళ్ళు దిగి ఏమీపంలో ఉన్నవాళ్ళ గుడిసెలకు వెళ్ళి పోయినారు అపలేటిక్కట్టు లేని ఒకడు ఇంటరు క్లాసులో కెక్కి మూడవ తరగతి టిక్కట్టు కొని ఇంటరు క్లాసులోకెక్కిన ఒక జానపగుబద్ధవాని టిక్కట్టు లాక్కొని నీవు తర్డు క్లాసు టిక్కట్టుకొని దీనిలోనికి కెక్కనని నా వాహంగామా చేశాడు తోటుని వాని పరుగుస్తుంటే తెలియక ఎక్కినంటాడు అగ్రామీణుడు వీడు నిజం ఇంగ్లీషు, తెలుగు, హిందుస్థానీ అరవము అన్ని భాషలు అనర్గళంగా మాట్లాడుతూ అతన్ని ఏడ్పించాడు ఇంతలో ఏ పెద్దమనిషో కలుగ జేసుకొని వాడిని వాలుకు పాడి ఆ గ్రామీణుని టిక్కట్టు అతనికి యిప్పించాడు

జేబుదొంగలు

వీళ్ళు స్త్రీలల్లో పురుషుల్లో గూడా ఉన్నారు చూస్తూ చూస్తూ ఉండగానే మాటలు పెట్టేలు తస్కరించుకో పోతారు వీళ్ళు అన్ని పెట్టెలలో టిక్కట్టు లేకుండా యథేచ్ఛగా ఎక్కుతూ దిగుతూ ఉంటారు జన సమ్మర్దంగా ఉన్నచోటనే వీళ్ళ ఒత్తిడి గూడా ఉంటుంది ఏపర్సైనా కొట్టివేయడానికి వాళ్ళకు అదే అవకాశం వీళ్లను సాధారణంగా మందలించి వదిలి వేయడం లేదా వాల్గుదెబ్బలు వేసి వదిలి వేయడం జరుగుతూ ఉంటుంది కాని వీళ్లకిదొకిక్కుగాదు కావిరైళ్లలో యీవిధామీ మనుష్యులను పోలిపడటం కష్టం కాదు గాని ప్రయాణికుల ఉపేక్షవల వీళ్లు బలిపి పోయినారు రైళ్లలో వీళ్లుచాల దౌర్జన్యం చేస్తూఉంటారు

శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

స్త్రీలపెటెలలో పైచెప్పులమీద దిగువ చెక్కల కిందా ప్వళ్ళిస్తూ ఉంటారు సందుమాచి తస్కరిస్తూ ఉంటారు

స్త్రీల పెట్టె

ఈప్రాంతానికి రైలువచ్చి దాదాపు అరశతాబ్దం గాటిపోయినా స్త్రీలపెట్టెలో స్త్రీలుమాత్రమే ఎక్కవలెననీ అదితర పెట్టెలలో స్త్రీపురుషులందరూ యెక్కవచ్చుననీ నూటికి తొంబైమంది మగవాళ్ళకు తెలియక పోవడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది స్త్రీలకు ప్రత్యేకింపబడిన ఆవొక్కపెట్టె స్త్రీలదనీ తక్కిన పెట్టెలన్నీ పురుషుల పెట్టెలన్ని వారి వూహ అందుచల్ల ఆడవాళ్ళ పెటెలలోకి ఏమగవాడైనా ఎక్కవస్తే ఇదిఆడవాళ్ళ పెట్టె అండీ మీరు ఎక్కరాదనిఅంటే మీరు మగవాళ్ళ పెటెలలో ఎక్కడంలేదా అని తెలివిగా జవాబుచెప్పి వచ్చికూర్చుంటాడు జనరల్ పెట్టెల్లో స్త్రీలు ఎక్కబోతే మీఆడవాళ్ళ పెట్టెలలో ఎక్కరాదాఅని చెక్కిరింపుగా అంటూఉంటారు స్త్రీలకు ప్రత్యేకించిన పెట్టెపై 'స్త్రీలకు మాత్రమే'అని వ్రాసిఉండటంచేత దానిలో స్త్రీలుమాత్రమే ఎక్కవలెననీ, తదితర పెట్టెలమీద పురుషులకు మాత్రమేనని వ్రాసియుండక పోవడంచేత స్త్రీపురుషులు యారన్నదీ ఎక్కవచ్చునని, స్త్రీలు తమజనరల్ పెటెలలో ఎక్కగూడదనడం నేడు క్షేమమైన యెడల స్త్రీలకుప్రత్యేకించిన పెట్టెలు ఒకటిరెండుగాక యించుమించుగా చెరిసగంగా ఉండేపనీ పురుష ప్రయాణీకులు తెలిసికోవడానికి ఎన్నికళాబ్దాలు పటుతాయో చెప్పుడికెరుక తమఅజ్ఞానం మూడవతరగతి ప్రయాణీకులలోనే గాదు, యింటరు పెకండు క్లాసు ప్రయాణీకులలో గూడ ఉన్నది ఒక మాటు ఒక బాహుకారు ఇంటర్ క్లాసు అడవాళ్ళ పెట్టెలో కూర్చుండి యింకా కొంతమంది మగవారు అక్కడక్కడ స్థలమన్నలో అబండిలో కెక్కడానికి వస్తూఉంటే ఆఆయిది ఆడవాళ్ళ పెట్టె అని అటకాయించడం మొదలుపెట్టాడు. ఆ పెటెలోఉన్నమాట చాలావవ్వు వచ్చింది ఒకవాడు ఆడవాళ్ళ యింటరుకాసులో పైపెర్తుమీద ఒకాయన క్రింద బల్లమీద ఒకాయనకాళ్లు చాచుకొని పడుకుంటే ఆరుగురు స్త్రీలను ఒక బల్లమీద కూర్చోవలసివచ్చింది-తర్వాత యెక్కిన ప్రయాణీకురాండ్రు అదీలేక వట్టి క్రిందనే కూర్చున్నారు కొంత మంది మగవాళ్లు ఆడవాళ్ళ పెటెలో కూర్చోకూడదండీ అంటే మా ఆడకూతురు కూచుంటే కూచున్నామని అంటూ ఉంటారు ఈ ప్రయాణీకులు అజ్ఞానంగా తమదిగాని పెట్టెలోనూ, తమ తరగతి కాని పెటులోనూ కూర్చోడానికి వారి అజ్ఞానమూ వారి సాగర్థమేకాకుండా రైల్వేవారి ఉపేక్షగూడ ప్రబల కారణమే

రైలు యెక్కడం దిగడం

ఈ నాడు రైలులోకి ఎక్కడమూ దిగడమూ అనేది ప్రయాణీకులకు ఒక మహా కష్టంగా పరిణమించింది నిజానికి ఒక రైలు ప్రయాణంచేసి వచ్చామంటే ఒక గండం గడచి బయటపడ్డామనిపిస్తున్నది ఏదోవిధంగా రైలులోకి ఎక్కవతర్వాత కూర్చొనో నిలుచొనో కాలక్షేపంచేసి ఆ రైలులోకి ఎక్కడంగాని రైలునుంచి దిగడంగాని సామాన్యమైన విషయంగాదు స్టేషనలో రైలు కొన్ని నిముషాలుమాత్రమే ఉంటుంది కనుక, ఆ కొద్ది నిముషాలలో ఎక్కవలసిన వారు తమ సామానులతో ఎక్కడమూ, దిగవలసినవారు తమసామానులతో దిగడము జరగవలసి ఉండటంచేతనూ ఆలస్యమైతే రైలు కదిలిపోతుందని ఉద్విగ్నులకూ ఆత్రంగానే ఉంటుంది కనుక దిగడానికి వారూ, ఎక్కడానికి వీరు పరస్పరం త్రోసుకుంటూ ఉంటారు నిజానికి లోపలి మనుష్యులు దిగితే గదా పెట్టె ఖాళీఅయ్యేది కాని ఆ ఆలోచన లేదు లోపల వారిని లోపలేఉంచి క్రింది వారు ఎక్కుతూ, వారుదిగే సామానులే కుండా తమ సామానులు గూడా అడ్డు త్రొక్కుతూ ఈ పరస్పర సంఘర్షణలో ముసలివాళ్ళు అశక్తులు పసి బిడ్డలు పొందేబాధ యింతాఅంతా గాదు ఒకప్పుడు వాళ్ల ప్రాణాలు ఉంటాయా అనిపిస్తుంది అంగుళాలు విపరీతంగా ప్రజలు క్రిక్కిరిసికడీలు గూడా పటకొని వేలాడుతుంటే ఈ రోజులలో ఈ యెక్కడం దిగడం అనేది మహా ప్రయాసై పోయింది. ఈ ఘర్షణ తొలగాలంటే ప్రతి పెట్టెకూ కనీసం పెద్దపెట్టెలకైనా 'ఎక్కవారి' 'దిగేవారి' అంటూ రెండు దారులు పెట్టి ప్రయాణీకులు ఒకదారినిఎక్కటటు ఒకదారిని దిగేటట్టుచేస్తే పరస్పర ఘర్షణలేకుండా పోతుంది ప్రయాణీకులకు ఎక్కడంలో దిగడంలో ప్రయాసఉండదు బహుళారైలుదారికి యిందుల్ల కొంతతైమ కలిసివారడమూ, రైలుప్రమాదాలు కొన్ని తప్పడము కలుగవచ్చునని పిస్తుంది

ప్రతి సంవత్సరమూ బడ్జెట్టు సమయంలో రైల్వేశాఖ విషయాలు చర్చకువచ్చినప్పుడు పత్రికలు పీపేవో విమర్శనలు చేయడమూ, అంగుకు జవాబుగా ఆ శాఖామాత్రులు రైళ్లలో సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేస్తున్నామని ముఖ్యంగా మూడవతరగతి పెట్టెలో యెలెక్ట్రిక్కు పంకాలు, నీటి కొళాయిలు పెట్టిస్తున్నామనీ స్త్రీలపెట్టెల్లో బిడ్డలకు ఉయ్యాలలు కట్టిస్తామని, ఎక్కువబండ్లు వదుపుతామనీ ఎవేవో తీయని ఉపన్యాసాలిచ్చిముప్పగడిపేసేసుకుంటారు కానితీరాదూస్తే మాట్లేమీ ఉండవు ఏందుగడిచి పోతున్నాయి స్వరాజ్య వచ్చిన తర్వాత ప్రయాణీకులు సౌకర్యాలు యినుమడిస్తాయనుకున్నాము గాని స